

Høringssvar fra Boklageret AS

Boklageret er en av Norges største uavhengige bokhandelkjeder, med 15 butikker fordelt over hele landet. Boklageret er eid 75% av Bokkompaniet Holdning AS og 25 % Periscopus AS. Boklageret stiller seg positive til regulering av norsk bokbransje, men vi mener høringsforslaget legger lite til rette for de små og mellomstore aktørene i bransjen og overser i stor grad leseren.

Høringsspørsmål 1 – Lovens formålsparagraf

Boklageret mener som mange andre i bransjen at tallmaterialet som blir presentert i høringsutkastet gir et svært skjevt bilde av den reelle fordelingen i bransjen.

Vi føler ikke det er samsvar mellom lovens formålsparagraf og resten av paragrafene i loven. Vi kan ikke se at verken forfatterne eller leserne kommer styrket ut av dette forslaget. Det kan virke som om det tas for gitt at om man beskytter de sterkeste aktørene i bransjen og deres vertikale integrasjon vil dette komme lesere og forfattere til gode uten at det redegjøres for hvordan dette skal oppnås. Boklageret ser ikke hvordan dyrere bøker, og få og større aktører i forlag og bokhandelledet ivaretar interessene til forfatterne og leserne.

Høringsspørsmål 2 – Lovens virkeområde

Det er åpenbart at en boklov må være fremtidsrettet og også bør omfatte e-bøker. At papirmediet spesielt skal beskyttes virker ikke forenlig med formålsparagrafen. Vi mener skaffe- og leveringsplikt av e-bøker er avgjørende. E-bøker vil være en viktig plattform for smalere litteratur og breddeutgivelser fra en rekke forlag, og konkurranse i det nasjonale e-bokmarkedet er viktig. Skaffe- og leveringsplikten bidrar til dette. Det er viktig å ikke begrense innovasjon i bransjen. Fordi e-boken gir muligheter for nye stemmer i bransjen både fra selvpubliserte forfattere og via potensielle nye distribusjonsformer, mener vi det er avgjørende at det er frivillig fastpris på e-bøker, så ikke dominerende aktører kan kontrollere markedet eller begrense ønsket utvikling.

Høringsspørsmål 5 – Fastpris

Alternativ 2: Boklov som gir rett til å samarbeide om bokomsetning

Boklageret merker utfordringen ved maktkonsentrasjon og den vertikale integrasjonen i bransjen. Vi mener alternativ 2 er det beste alternativet som er presentert i høring, med mulighet til å korrigere markedet. Alternativ 2 ser vi som det eneste alternativet som gir muligheter for små og mellomstore aktører til å kunne overleve og bidra positivt til norsk bokbransje og litteratur. Vi mener at leserens behov og er best ivaretatt i alternativ 2. Boklageret frykter at med den vertikale integrasjonen som finnes vil alternativ 1 i stor grad legge til rette for kunstige høye priser, som vil føre til mindre lesning og et klasseskille for hvem som har tilgang til ny norsk litteratur, og mindre rom for leserne til å utforske alternative og nye litterære stemmer.

Høringsspørsmål 7 – Fastprisens lengde

Lagrene i norsk bokbransje blir større og levetiden på mange titler blir kortere. Vi ser at det trengs forutsigbarhet for både lesere, forlag og bokhandlere rundt fastprisperioden. Boklageret mener at fastprisen bør ha varighet ut bokens utgivelsesår og fripris fra 01.01 neste kalenderår. Antallet bøker på lager i Norge øker og levetiden på nye titler går ned. Hele bransjen vil ha en positiv økonomisk effekt av to etablerte kampanjeperioder, januarsalget og mammut. De færreste lesere har i vår erfaring noe forhold til datoen 01.05. og vi ser datoen

01.01 som et godt grep for i større grad kunne la leserne selv forstå politikken som ligger bak prissetting, og slik vil prisingen på bøker oppfattes mer forutsigbar.

Høringsspørsmål 8 – Rabatt

Rabatten på 12,5 % har vist seg i praksis å ha liten eller ingen effekt, og fører til lite handlefrihet i bokhandelleddet og begrenser mangfoldet. Om man ønsker å oppnå en viss konkurranse i bokhandelleddet bør rabattnivået økes til 25-30 %. Dette vil gi positiv effekt for leserne og legge til rette for mer lesing i stedet for at leseren blir taperen i et låst marked kontrollert av noe få mektige aktører.

Høringsspørsmål 9 – Leveringsplikt

Vi støtter videreføringen av leveringsplikten under forutsetning at dette også gjelder e-bøker. De tre dominerende aktørene i det norske bokmarkedet sin direkte og indirekte eierandel i Bokdatabasen er på 75 % (eierskap til Cappelen Damm, Gyldendal, Forlagssentralen, Sentraldistribusjonen, NorliLibris, TankeRetail og Tanum). Det er derfor avgjørende at begrepet leveringsplikt, presiseres til at også bør innebære distribusjon av selve filene til løsninger utenfor bokdatabasen/Bokskya. Noe annet vil hindre konkurranse og innovasjon, og kan være den største trusselen for norsk bokbransje i fremtiden.

Høringsspørsmål 11 Ikke-diskrimineringsprinsipp

Boklageret støtter et ikke-diskrimineringsprinsipp. Vi mener det er svært viktig at premissene for et slikt prinsipp er tydelige. At forlagseide bokhandlere ikke gir eller oppnår spesielle fordeler for titler fra eierforlaget er avgjørende. Boklageret mener at en bransje som beskyttes med et boklov bør åpne for innsyn i innkjøpstall, markedsandeler og markedsføringsbidrag.

Høringsspørsmål 12 - Rabatter

Hvis det skal være avanseregulering så er det avgjørende at dette blir en fast sats. Denne satsen bør være 50 % inkludert markedsstøtte. Boklageret ser det som avgjørende at rabattene defineres på en slik måte at de inkluderer alle former for bidrag (eks. markedsstøtte) som fungerer som rabatt. Vi mener det i praksis er umulig å håndheve en annen lovgivning enn fast rabatt for alle, eller helt frie avtaler. Forutsigbarhet og muligheter for kontroll må ligge til grunn for regelverket. Å skulle kunne kontrollere og måle bruk av markedsføringsmidler ved å se på plassering og profilering er helt urealistisk.

Høringsspørsmål 13 – Frakt og leveringsbestemmelser

All den tid at distributørene (FS og SD) er eid av de tre største forlagene, bør det presiseres at prisingen og betingelsene på frakt og levering må være likt for alle aktører. Slik er det ikke i dag, og eierforlagene (Gyldendal, Aschehoug og Cappelen Damm) har høyere rabatter på distribusjonen i forhold til andre aktører som ikke er på eiersiden (selv ved like volum). Skal man regulere avansen, må man også regulere prisen på frakt og levering. Hvis ikke så kan eierforlagene hente ut «tapt» rabatt på innkjøp ved å øke prisene eller egne rabatter i distribusjonsleddet.

Høringsspørsmål 14 - Rådgivende nemd

Boklageret er i utgangspunktet positive til en rådgivende nemd, men ser det som svært lite hensiktsmessig å ha en nemd hvor to av tre medlemmer representerer Forleggerforeningen og Bokhandlerforeningen. Så lenge mange av aktørene i bransjen velger å stå utenfor, eller

nektes innpass, i disse foreningene bør departementet være forsiktige med å ta for gitt at disse fullt ut representerer hele bransjens interesser. Boklageret mener også at det bør være viktig at leseren blir representert i en slik nemd.

Høringsspørsmål 15 - Eierskapsbegrensninger

Som tidligere nevnt stiller vi oss svært kritiske til en del av tallmaterialet i høringsnotatet og opplever at det er vanskelig til å ta stilling til punktet om eierskapsbegrensninger uten tilstrekkelig datamateriale. Mye tyder på at de tre store aktørene har langt høyere markedsandel innenfor viktige bokgrupper som f. eks 3, 4 og 5 enn det som blir presentert. Vi opplever at vi oppnår lavere rabatter ved samme innkjøpsvolum fra forlag som eier sine egne bokhandlere. Det er merkbart forskjell på rabattvolumene fra de forlagene som eier egne bokhandler kontra de forlagene som ikke gjør det. Vi mener det er vanskelig å vedta en ny en lov uten at disse tingene utredes mer tydelig.